

Sygn. akt I UK 239/16

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania Z. Ż.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 grudnia 2016 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 26 stycznia 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 26 stycznia 2016 r. oddalił apelację wnioskodawcy Z.Ż., wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 2 lutego 2015 r.

Przedmiotem postępowania było prawo wnioskodawcy do renty z tytułu choroby zawodowej. Sąd odwoławczy podzielił ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji. Wynika z nich, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy w związku z chorobą zawodową – zimnicą przebytą. Sąd oparł się w tym zakresie na przeprowadzonych w sprawie opiniach biegłych z zakresu hematologii, kardiologii i medycyny pracy. Biegli nie negowali, że wnioskodawca jest osobą niezdolna do pracy, jednak zastrzegli brak związku między chorobą zawodową a niezdolnością do pracy.

Skargę kasacyjną wywiódł wnioskodawca, zarzucił naruszenie:

a) przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy:

- art. 217 § 1 w związku z art. 227, art. 382 w zw. z art. 278 § 1, art. 285 § 1, art. 286 w związku z art. 391 § k.p.c. wskutek niedopuszczenia dowodu z opinii uzupełniającej biegłego adekwatnej specjalności do zimnicy oraz nieprzesłuchania świadka A.U., nieprzeprowadzenia badania koronarografii, celem wyjaśnienia stopnia niezdolności wnioskodawcy;

- art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. wobec niesporządzenia uzasadnienia zaskarżonego wyroku zgodnie z wymogami tego przepisu, gdyż sąd nie odniósł się do sprzeczności między opinią biegłej hematolog a opiniami pozostałych biegłych odnośnie stopnia niezdolności wnioskodawcy do pracy i nie wyjaśnił dlaczego nie wykonał wskazań biegłych dotyczących konieczności przeprowadzenia dowodu z opinii uzupełniającej biegłych medycyny tropikalnej, zakaźnej i alergologii i wykonania badania koronarografii;

b) prawa materialnego przez jego niewłaściwe zastosowanie:

- art. 361 § 1 k.c. przez przyjęcie braku związku między malarią a stanem zdrowia wnioskodawcy - niezdolnością do pracy;

- art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wskutek niedostatecznego ustalenia przez Sąd drugiej instancji stopnia niezdolności do pracy skutkującego wadliwą subsumcją tego stanu do tej normy.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wnioskodawca stwierdził, że zaszły przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Podniósł, że biegła hematolog stwierdziła w opinii, że wnioskodawca jest częściowo i trwale niezdolny do pracy zarobkowej oraz konieczne jest wydanie opinii przez specjalistę chorób zakaźnych i tropikalnych, zaś biegły kardiolog w opinii uznał, iż wnioskodawca jest całkowicie zdolny do pracy i winien zbadać go immunolog-alergolog, a nadto, że wobec nieprzeprowadzenia badania koronarografii nie może stwierdzić choroby serca powstałej wskutek zimnicy, natomiast specjalista medycyny pracy i chorób wewnętrznych uznał w opinii, że niepełnosprawność wnioskodawcy do pracy wcale nie osiąga stopnia znacznego. W ocenie skarżącego niewykonanie przez sądy obu instancji zaleceń biegłych skutkuje niedostatecznym ustaleniem stanu faktycznego i niewyjaśnieniem sprzeczności między opiniami biegłych co do stopnia niezdolności

do pracy, a tym samym stanowi kwalifikowane naruszenie przepisów proceduralnych i materialnych wskazanych w podstawach skargi kasacyjnej. Ubezpieczony zwrócił także uwagę, że Sąd drugiej instancji nie przesłuchał świadka prof. A. U., która w prywatnej opinii z dnia 16 stycznia 2013 r. stwierdziła z dużym prawdopodobieństwem istnienie związku między zespołem antyfosfolipidowym a malarią, a także nie dopuścił dowodu z opinii uzupełniającej prof. J. M., wybitnego specjalisty immunologa i alergologa na okoliczność stopnia niezdolności wnioskodawcy do pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może zostać przyjęta do rozpoznania.

Jedynym celem do jakiego zmierzają podstawy zaskarżenia jest podważenie stanu faktycznego, który Sąd odwoławczy uznał za miarodajny. Ma temu służyć doszukiwanie się przez skarżącego rozbieżności w opiniach biegłych, wnioskowanie o przesłuchanie świadka i żądanie dopuszczenia opinii uzupełniającej prof. J. M.. Spostrzeżenie to ma znaczenie, jeśli weźmie się pod uwagę, że w art. 398³ § 3 k.p.c. przewidziano zakaz opierania podstaw skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów. Z art. 398¹³ § 2 k.p.c. wynika natomiast, że Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Oznacza to, że oczywista trafność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie może polegać na odmiennej ocenie przez skarżącego materiału dowodowego. Poza tym należy przypomnieć, że Sąd Najwyższy nie pełni funkcji sądu kolejnej instancji. W rezultacie, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powodu jej oczywistej zasadności dotyczy jedynie sytuacji wyjątkowych. Kategoria prawna, do której odwołuje się wnioskodawca, została wyznaczona niedookreślonym zwrotem. Powszechnie przyjmuje się, że oczywista trafność skargi kasacyjnej ma miejsce wówczas, jeśli dla przeciętnego prawnika, jest ona niewątpliwa, z góry widoczna, bez potrzeby głębszej analizy stosunku prawnego oraz bez sprawdzania i oceny dowodów. Zapatrywanie to powinno wystąpić już w trakcie przedsądu, czyli wstępnego badania skargi kasacyjnej, gdyż na tym etapie procedowania rolą Sadu

Najwyższego nie jest szczegółowe badanie zgłoszonych podstaw zaskarżenia. Wbrew temu wskazaniu skarżący chce aby Sąd Najwyższy na etapie przedsądu dokonał analizy wypowiedzi biegłych i skonfrontowania ich z ustaleniami Sądu odwoławczego. Podejmując się tego zadania, co wykracza poza art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., bez trudu można dostrzec, że wszyscy biegli sporządzający opinie w sprawie byli zgodni co do jednej kwestii. Uznali, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy w związku z chorobą zawodową. Nie można przy tym przemilczeć, że okoliczność ta była istotą sporu (w sprawie nie chodziło o ustalenie stopnia niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia, ale o przesądzenie, czy choroba zawodowa rzutuje na niezdolność do pracy wnioskodawcy). W obliczu tego rodzaju konstatacji biegłych trudno twierdzić, że skarga kasacyjna w zakresie podniesionych podstaw jest oczywiście uzasadniona.

Nie wypełnia przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zarzut nieprzesłuchania świadka A. U. Z akt sprawy wynika, że wnioskodawca chciał słuchać tego świadka nie na okoliczność faktów, ale na okoliczność wiedzy specjalnej. Rola ta zastrzeżona jest jednak dla biegłych, którzy nie odtwarzają znanych ich zdarzeń, ale komentują ich znaczenie z punktu widzenia wiedzy specjalistycznej. Oznacza to, że Sądy prawidłowo nie dopuściły do udziału w sprawie w charakterze świadka A.U.

Rolą sądu nie jest przeprowadzanie badań specjalistycznych. Ma on za zadanie dokonać oceny istotnej okoliczności na podstawie dowodów zaoferowanych mu przez strony. Dlatego nie jest oczywiście uzasadniony zarzut nieprzeprowadzenia przez sąd badania koronarografii.

Podstawą prawną pominięcia dowodu przez sąd jest art. 217 § 2 i § 3 k.p.c. Wnioskodawca przepisu tego nie skarży (odwołuje się jedynie do art. 217 § 1 k.p.c., który stwierdza, że strona aż do zamknięcia rozprawy może przywoływać dowody). Znaczy to tyle, że zarzut „niedopuszczenia dowodu z opinii uzupełniającej biegłego adekwatnej specjalności do zimnicy” nie ma pokrycia w podstawach skargi kasacyjnej. Staje się to zrozumiałe, jeśli weźmie się pod uwagę, że Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę w granicach zgłoszonych podstaw (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). w rezultacie trudno uznać, że omawiana podstawa jest oczywiście uzasadniona według art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Biorąc pod uwagę treść art. 328 § 2 k.p.c. i art. 232 k.p.c. (którego wnioskodawca również nie skarży), staje się jasne, że sąd nie ma obowiązku w uzasadnieniu wyroku wyjaśniać dlaczego nie wykonał wskazań biegłych dotyczących konieczności przeprowadzenia dowodu z opinii uzupełniającej biegłych medycyny tropikalnej, zakaźnej i alergologii i wykonania badania koronarografii. Sąd drugiej instancji w uzasadnieniu wyroku ustalił fakty, które uznał za udowodnione, wskazał też dowody, na których się oparł, jak również wyjaśnił podstawy prawne wyroku. Oznacza to, że oczywista trafność naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. deklarowana przez skarżącego jest problematyczna.

Przedstawione rozważania prowadzą do zbieżnej konkluzji. Wnioskodawca nie wykazał, że zgłoszone podstawy skargi kasacyjnej są oczywiście uzasadnione. Dlatego zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.